

РЕЦЕНЗИЯ

върху дисертационен труд представен за придобиване на образователната и
научна степен „Доктор”
към катедра „Футбол и тенис“ при НСА “Васил Левски“

от доц. Георги Владимиров Игнатов, доктор
СУ „Св. Климент Охридски“, Департамент по спорт,
катедра „Спортни игри и планински спортове”

ТЕМА: *„Методика за подготовка на 15-16 годишни футболисти”*

Автор на дисертационния труд: Крум Ангелов Ловков

Научен ръководител: доц. Емил Атанасов, доктор

В последните години се наблюдава тенденция към снижаване на възрастта за начало на организирани занимания по футбол. Този факт измени структурата и съдържанието на методическите разработки осигуряващи работата с младите състезатели. От друга страна все по ранното включване в представителните отбори, предявява високи изисквания към работата във футболните школи с подрастващите.

Разрешаването на проблема за многогодишната подготовка на младите футболисти е свързан с опитите емпирично да бъдат обосновани нови модели и подходи за работа, които да отразяват нуждите на практиката. Изследователската и експерименталната работа в годишния цикъл с 15-16 годишни млади футболисти е от огромно значение за адаптиране процеса на спортната подготовка към всички съвременни изисквания на професионалния футбол. В този смисъл темата е актуална и важна за подготовката на перспективни млади футболисти. Всичко свързано с оптимизирането на тренировъчния процес при подрастващи футболисти заслужава одобрение и засилен изследователски интерес. Това е и гледната ми точка от която ще анализирам и ще дам своята оценка за идеите и резултатите в дисертационния труд на тема *„Методика за подготовка на 15-16 годишни футболисти”*.

Дисертационният труд е оформен в едно книжно тяло с обем от 138 страници, от които 123 основен текст, съдържащ 49 таблици и 33 фигури, 7 страници използвана литература, както и 8 страници приложения. В структурно отношение трудът е

построен правилно, като включва увод, три основни глави, изводи и препоръки оформени като четвърта глава и използвана литература. Като структура, обем и последователност на изложението предложеният дисертационен труд отговаря на основните изисквания за такъв род разработки.

За подготовката на глава първа в обем от 59 страници са използвани 112 източника, от които 71 източника на кирилица, 30 на латиница и 11 интернет сайта. В тази част на труда Крум Ловков последователно ни запознава в детайли с растежа и развитието на организма на човека и соматотипологичната характеристика на организма на подрастващи състезатели по футбол. Направен е обстоен анализ на възрастовите особености на организма, медико-биологични и психологически аспекти на пубертетната възраст и генетичната обусловеност на многофункционалните показатели и физическите качества. Много обстойно е разгледана физическата подготовка и сензитивните периоди за развитие на двигателните качества, техническата подготовка на състезателите по футбол, тактическата подготовка на подрастващи футболисти и психологическата подготовка на футболиста в теоретичен и най-вече в приложно-методичен аспект. Запознати сме и с контрола и оптимизацията на процеса на подготовка. Творчески са изследвани публикациите по темата. Проучването на състоянието на проблема е извършено компетентно и в необходимия научен стил. В края на първа глава, докторантът е разработил кратка и ясна и добре построена работна хипотеза, която формира концепцията на дисертационния труд.

Във втора глава “Цел, задачи, методика и организация на изследването”, в своята логична последователност в обем от 28 страници са представени целта и произтичащите пет основни задачи, формулирани ясно и точно и даващи ясна представа за намеренията на докторанта.

Авторът е описал обекта, предмета и субекта на своето изследване, а приложените изследователски методи дават възможност за обективен анализ към постигането на целта и задачите на труда. Подробно е описана организацията на изследването и тестовете за спортнопедагогически контрол. В края на втора глава подробно са описани параметрите и структурата на приложения модел за подготовка на 15-16 годишни футболисти в педагогическия експеримент.

В структурно отношение, разработването на глава втора е научно обосновано и удовлетворява напълно, а съдържанието и допринася за високата стойност на дисертационния труд.

Най-общо положителните моменти за написаното в тази глава се отнасят до ясно изградената методологическа постановка на изследването, подходящата и многостранна методика на изследване. Много добро впечатление в тази глава прави последователността в която е представена организацията и реализацията на експеримента и точно подбраните и описани подробно тестове за контрол и оценка на постигнатите резултати. Докторанта решава поставените задачи за постигне на набелязаната цел на изследването, чрез добре подбрана методологическа база и използваните технически средства и методи за събиране на емпиричните данни.

Трета глава, „Анализ на резултатите“ е разработена на много добро научно ниво. В тази част от дисертацията, която е в обем от 28 страници се анализират резултатите от анкетното проучване с 51 треньори, работещи в детско-юношеските школи на футболни клубове в България. Представен е вариационен и сравнителен анализ на резултатите от изследването с експерименталната група, съставена от 22-ма състезатели на ПФК „Берое“ – гр. Стара Загора и с контролната група, съставена от 22-ма състезатели на ПФК „Славия“ – гр. София. На базата на статистическата обработка е извършено акуратно тълкуване на обективните показатели от проведените тестирания. Съществен принос за практиката е проведения корелационен анализ на резултатите и онагледените зависимости между техническите способности и физическите качества. Резултатите от проведените тестирания недвусмислено показват, че експерименталната методика в годишния цикъл повишава ефективността на тренировъчната работа в експерименталната група.

От разширеното научно търсене, направените изследвания и анализи в тази част на дисертацията ми позволяват да посоча следните основни приноси за практиката:

1. Предоставени са данни за същността и промените в двигателния потенциал, както и корелационните им връзки с основните психически, технико-тактически и физически показатели.
2. Създадена и апробирана е комплексна методика за подготовка на 15 – 16 годишни футболисти.
3. Създадена е тестова батерия за контрол и оценка на основни за футболната игра двигателни качества и технически способности за 15 – 16 годишни футболисти.

В **глава четвърта** „Изводи и препоръки“, същите кореспондират и се основават на решаването на поставените изследователски задачи и произтичат от направения анализ, като дават отговор на формулираната научна хипотеза.

Коригирани са част от направените забележки на вътрешната защита.

Докторантът има три публикации, които напълно отразяват научните търсения по темата. Авторефератът отговаря на изискванията,

В **заключение** ще отбележа, че Крум Ловков е уважаван хоноруван преподавател в НСА „Васил Левски“ и треньор на мъжкия представителен студентски футболен отбор на НСА и като такъв допринася неимоверно много за развитието на студентския футбол в Република България. Личните ми положителни оценки за Крум Ловков като научен работник се допълват и от състезателната му дейност в недалечното минало, както и от треньорската му работа с подрастващи футболисти. Тези позиции позволяват на докторантът да разполага не само с подробна информация и цялостен поглед върху състоянието както на професионалния и в частност на студентския футбол, а така също и на футбола сред подрастващите, вкл. планирането, управлението и контрола на спортната подготовка и възможност за пряко участие в организационно-управленските процеси. Всичко това е дало възможност на докторантът да направи изследвания с такъв задълбочен характер.

Рецензията дисертационен труд е разработен на много добро научно ниво, с нужната теоретична и приложна стойност в областта на футбола. Представеният дисертационен труд има завършен вид. Направеният задълбочен анализ на основни за футболната игра двигателни качества и технически способности за 15 – 16 годишни футболисти, проведеният експеримент и получените в него резултати, обогатяващи усъвършенстването процеса на подготовката на състезатели по футбол и повишаването на професионалната компетентност на спортнопедагогическите кадри работещи в сферата на футбола, както и актуалността на избора за изследване проблем, ми дават основание с убеденост да предложа на уважаемите членове на научното жури при НСА „Васил Левски“ да присъдят образователната и научна степен „ДОКТОР“ на **Крум Ангелов Ловков** в професионално направление 7.6. Спорт, докторска програма „Теория и методология на спортната наука“.

17.05.2018 г.

Рецензент:

Автор:.....
/доц. Георги Игнатов, д-р/